

Ympäristöbonus Y15 -hankinnan keskeyttäminen ja uuden tarjouskilpailun järjestäminen

257/02.08.00/2024 Ympäristöbonus Y15

Hallitus 14.01.2025 § 4

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Tulosalueen johtaja Johanna Wallin, etunimi.sukunimi@hsl.fi
Sopimuspäällikkö Anu Eloranta, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) hallitus päätti kokouksessaan 26.11.2024 § 86 järjestää HSL:n sopimusliikennöitsijöille tarjouskilpailun linja-autoliikenteen hiilidioksidi- ja lähipäästöjen vähentämisestä. Kyseessä on ympäristöbonus, jolla voidaan hyvittää liikennöitsijöille voimassa olevien sopimusvelvoitteiden lisäksi toteutettavia toimenpiteitä, joilla alennetaan päästöjä. HSL on varannut helmikuun 2025 alusta tammikuun 2026 loppuun 2 700 000 euron (+alv) suuruisen määrärahan, josta noin 115 309 euroa on aikaisemman ympäristöbonuksen Y14 kustannuksia tammikuun loppuun 2025. Ympäristöbonuksen Y15 tarjouksien määrärahaksi jää tällöin 2 548 690 euroa.

Tarjouspyynnöt ympäristöbonustarjouskilpailuun Y15/2024 on lähetetty 10.12.2024 kaikille liikennöitsijöille, joilla on voimassa oleva liikennöintisopimus. Tarjoukset tuli jättää viimeistään 8.1.2025. HSL:n ympäristöbonuksen perusteeksi on hyväksytty ainoastaan ns. kaksinkertaisesti laskettavat jäteperäiset polttoaineet.

Hyväksyttävien tarjousten kokonaismäärää on rajoittanut käytettävissä oleva määräraha sekä kustannustehokkuus. Tarjouskilpailussa hyväksyttävien tarjousten yhteenlasketun ympäristöhyödyn tuli olla vähintään sama kuin hyväksytyjen tarjousten hinta yhteensä. Yksittäisen tarjouksen kustannustehokkuuden oli oltava kuitenkin vähintään 0,6 (ympäristöhyöty verrattuna tarjouksen hintaan).

Ympäristöbonus Y15 tarjouskilpailuun osallistui kolme (3) liikennöitsijää, jotka jättivät yhteensä 43 tarjousta jäte- tai tähderaaka-aineesta valmistetun parafiinisen biodieselin käyttämisestä dieselbusseissa.

Valintakriteerin täytti 22 tarjousta, kyseisten tarjousten kustannustehokkuuden keskiarvon ollessa 1,00. Tarjouksiin sisältyvien toimenpiteiden kokonaiskustannukset olisivat 0,48 M€ (+alv), ja toimenpiteillä pystyttäisiin vähentämään hiilidioksidipäästöjä (CO₂) ainoastaan 5,3 tonnia.

Keskeyttämisen perusteet

Erityisalojen hankintalain (1398/2016) 116.1 §:n mukaan hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä. Oikeuskäytännön perusteella hankintayksiköllä on laaja harkintavalta hankintamenettelyn keskeyttämisen osalta. Keskeyttäminen voidaan katsoa kielletyksi lähinnä tilanteessa, jossa hankintayksikön keskeyttämiselle esitetyt syyt eivät ole todellisia tai keskeyttäminen vaikuttaa tarjoajiin lain 3 §:n mukaisten periaatteiden vastaisesti.

Tarjouskilpailun tavoitteena on ollut hyödyntää ympäristöbonukseen varattua määrärahaa täysimääräisesti päästöjen vähentämiseen. Nyt saaduilla tarjouksilla tavoitetta ei voida saavuttaa. Tämän takia hankinta keskeytetään ja järjestetään uusi tarjouskilpailu määrittelemällä sellaiset valintakriteerit, joilla voidaan saavuttaa käytettävissä olevan määrärahan puitteissa suurempi päästövähennys kuin mitä olisi saatavissa hyväksymällä tässä tarjouskilpailussa saadut tarjoukset.

Ehdotus

Hallitus päättää

a) keskeyttää ympäristöbonus Y15 tarjouskilpailun;

b) käynnistää ympäristöbonus Y15:ttä koskevan uuden tarjouskilpailun siten, että tarjouskilpailu voidaan ratkaista maaliskuussa 2025 ja bonus voidaan ottaa käyttöön ajanjaksolle 1.4.2025 – 31.1.2026;

c) valtuuttaa toimitusjohtajan hyväksymään tarjouskilpailun kriteerit sekä lopulliset tarjouspyyntöasiakirjat; sekä

d) osoittaa ympäristöbonuksen Y15 soveltamiskaudelle 2025 yhteensä 2 700 000 euron (+alv) suuruisen määrärahan, josta noin josta noin 115 309 euroa on aikaisemman ympäristöbonuksen Y14 kustannuksia tammikuulta 2025. Uusien tarjouksien määrärahaksi jää tällöin 2 584 690 euroa.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.